

DAĆ (24) *vb impf*

inf dać (3). ◇ *praes 1 sg* dmę (7). ◇ *3 sg* dmie (6). ◇ *3 pl* dmą (2). ◇ *praet 3 sg m* dał (1). ◇ *fut 1 sg m* będę dał (1). ◇ *imp 2 sg* dmi (1). ◇ *3 pl* niechaj dmą (1). ◇ *con 3 sg m* by dał (1). ◇ *part praes act* dmąc (1).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XIX w.

Dmuchać, wiać; flare Mącz, Calep, Cn; conspirare Mącz, Calep; spirare, ventilare Mącz, Cn; circumflare, a(d)spirare, conflare Calep, Cn; ruere Mącz; afflare Calep; sufflare Cn (24) : Flo, Dać/ Chuchąć/ też wiać. Mącz 130c; Ventiló, Wiewę/ rzucam ná powietrze/ wzdymam/ dmę. Mącz 483c, 408c, d, 461c; Conspiro – Wępoł dmę. Calep 248b, 40a, 104a, 197b, 239a, 423b; Ten áffekt podobien iest Aquilonowi który dmie z pułnocy KlonFlis A4v.

dać na kogo, na co (2): RejWiz Cc3v; Dmi ná mię/ á zrzuc rąbek/ tłocz y głowę moię: Rozpleć wárkocz/ zrzuc czepiec/ zrzuc y wśzytko troie. GosłCast 24.

dać w co (2): RybGęśli C3v; Potrzebá żagle wydęte rozwinąć/ Zązywác czáfu poki wiátr po tobie Dmie w pole obie. KlonFlis E4v.

dać czym (2): SienLek V4; á gdzie mieścá oddycháią/ Zda fię/ że Etná dmie/ ogniámi fwemi GrabowSet C2v.

Przysłowia: Poty dmą poki czuią/ iż gorąco w kálzy. RejZwierz A5v.

Rozno bęcżą [!] orgány/ gdy flábo dmą miechy RejWiz 119v.

Flare simul et sorbere, Wępołek dać y fárkác álbo dech w fię brać. To yeft dwie rzeczy w ípołek czynić niepodobno yeft Mącz 130c.

Ogyeń gdy wiátr dmie záwždy ízyrfzy bywa RejZwierz 220v.

Ten dziś Brat/ z kim grośz idzie/ nie groź iedno dáry. Gdy kogo ocz poprosífz/ poydziefz w zad dmąc w ípáry. RybGęśli C3v.

Bo káždy dmie ná wodę/ gdy go vkrop ípárzy. RejWiz Cc3v.

Zwrot: »dymaczem [= miechem] dać« (1): który płomień nitrzyná ku gorze popędzi/ iż by téz więc dymáczem dał. SienLek V4.

W przen [na kogo] (1) : w ogniu zápálczywości moiey będę dał ná cię [in igne furoris mei sufflabo in te] Leop Ez 21/31.

a. *Dmuchać w instrument muzyczny w celu wydobycia głosu; afflare (tibiam), inflare (tibiam, calamum) Cn [w co] (1) : Rybitw ieden [...] Siedział ná brzegu dał w piłzczeli. BierEz 12.*

Synonimy: chuchać, puchać, tchnąć, wiać.

Formacje pochodne: nadąć, odąć, poddąć, przedąć, rozdąć, wydąć, wzdąć, zadąć; dodymać, dymać, nadymać, oddymać, odymać, poddymać, przedymać, przydymać, rozdymać, wdymać, wzdymać.

Cf DĘCIE, DĘTY, DMAĆY